

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/262/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2713202252
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Brišková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2713202252.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Briškovej a členov senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Martina Holiča v spore žalobkyne: CD Consulting s.r.o., Příkop 843/4, Zábrdovice, Brno, Česká republika, IČO: 264 29 705, proti žalovanému: G. R., nar. X. C. XXXX, bytom T., o 160,45 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Skalica z 15. marca 2016 č. k. 2C/201/2013-118 takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej a v časti náhrady trov konania p o t v r d z u j e .

II. Žalovaný má voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu o zaplatenie zmenkovej sumy vo výške 160,45 eur, zmenkového úroku vo výške 0,25% denne zo sumy 260,45 eur od 12. februára 2010 do 12. augusta 2010, čo predstavuje 118,50 eur, zo sumy 170,45 eur od 13. augusta 2010 do 12. septembra 2010, čo predstavuje 16,31 eur, zo sumy 120,45 eur od 13. septembra 2010 do zaplatenia, 6%-ný ročný úrok zo sumy 260,45 eur od 18. júna 2010 do 12. augusta 2010, čo predstavuje 2,40 eur, zo sumy 170,45 eur od 13. augusta 2010 do 12. septembra 2010, čo predstavuje 1,08 eur, zo sumy 120,45 eur od 13. septembra 2010 do zaplatenia, zmenkovej odmeny vo výške 0,87 eur. Súčasne konanie zastavil v časti zmenkového úroku vo výške 0,19% denne. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie odôvodnil článkom 5 bod 1, čl. 5 ods. 2, 3, 4, čl. 7, čl. 19 Nariadenia (Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu), ustanovením § 101 ods. 2, § 119 ods. 1, 2 O. s. p. (Občiansky súdny poriadok č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov, účinný do 30. júna 2016), § 3 ods. 1, § 37 ods. 1, § 39, § 52 ods. 1, § 53 ods. 1, 2, 3, 4 písm. k/, o/, r/, ods. 5, § 54 O. z. (Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov), § 2 písm. a/, b/, § 3 ods. 1, 2, § 4 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona SNR č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, § 17 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 5a ods. 1 písm. b/, § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, § 10, § 11 ods. 1, § 14 ods. 1, § 17, § 48 ods. 1, § 75 zákona č. 191/1950 Zb. zmenkový a šekový zákon, ako i poukázal na čl. 2 písm. a/, čl. 3 ods. 1, 2, čl. 5, čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ako aj bod 31 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES a čl. 8 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES, ako i na viaceré rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie v spotrebiteľských veciach (sp. zn. C-419/2011, C-76/10,

C-419/2001). Vecne zdôvodnil, že žalobkyňa svoj návrh odôvodnila tým, že je nadobúdateľkou všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 8. decembra 2008, pričom do textu zmenky bol zahrnutý záväzok žalovaného zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu 7.846,32 Sk s 0,25%-ným denným zmenkovým úrokom od 12. februára 2010 (za miesto splatenia bolo určené sídlo pôvodného zmenkového veriteľa spoločnosti POHOTOVOSŤ, s.r.o., Bratislava, Pribinova 25). Hoci si žalobkyňa uplatnila právo na zaplatenie pohľadávky zo zmenky, prioritou bola ochrana práv spotrebiteľa, pričom bolo preukázané, že predmetná zmenka slúži ako zabezpečovací právny prostriedok zo spotrebiteľského vzťahu, písomnej úverovej zmluvy č. 2360544 z 8. decembra 2008, ktorou veriteľ (POHOTOVOSŤ, s.r.o.) poskytol v prospech žalovaného ako fyzickej osoby (spotrebiteľa) spotrebiteľský úver. Dňa 8. decembra 2008 spoločnosť POHOTOVOSŤ, s.r.o. ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzatvorili písomnú zmluvu o úvere na predtlačenom formulári, ktorou sa veriteľ zaviazal poskytnúť dlžníkovi úver vo výške 10.000 Sk (331,94 eur) a dlžník sa zaviazal zaplatiť ju zvýšenú o sumu 6.480 Sk (215,10 eur). V čl. 17 Všeobecných podmienok sa nachádzala dohoda o vyplnení zmenky, podľa ktorej na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúceho z úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi, vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku jej úročenia. Zmluvné strany a ručiteľ sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t. j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, príp. uhradí len časť splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku, alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh. Z pripojeného exekučného spisu sp. zn. 3Er/46/2011 bolo zistené, že exekučný súd vyhodnotil zmluvu o úvere č. 2360544 ako zmluvu spotrebiteľskú a žiadosť súdneho exekútora zamietol z dôvodu, že rozhodcovská doložka obsiahnutá v bode 18 Všeobecných podmienok je neprijateľná zmluvná podmienka a teda absolútne neplatná (rozhodcovský rozsudok kvalifikoval ako nulitný, čím bol daný rozpor exekučného titulu so zákonom). Napriek abstraktnosti zmenkových vzťahov sa súd prvej inštancie zaoberal aj kauzou, t. j. dôvodom vzniku zmenky, vychádzajúc z písomných pripomienok Európskej komisie z 12. februára 2014 (vo veci prejudiciálneho konania vo veci CD Consulting s.r.o. proti Marián Vasko), podľa ktorých smernica nezakazuje používanie zmeniek v spotrebiteľských zmluvách, členské štáty môžu povoliť ich používanie iba vtedy, ak súčasne zabezpečia vhodnú ochranu spotrebiteľa v takýchto situáciách. Tým je potrebné chápať celkový právny rámec ochrany spotrebiteľa vyplývajúci z predpisov komunitárneho práva a judikatúry Súdneho dvora Európskej únie. Zahŕňa preto aj povinnosť vnútroštátnych súdov ex offa (z úradnej povinnosti) skúmať nekalosť zmluvných podmienok. Spoločné stanovisko občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 93 zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky č. 8/2015 obsahovalo právny záver, že ak žalobca ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý žalobca použil, že súd je povinný ex offa zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ, pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vyplnená. Prijatie výkladu smerujúceho k povinnosti spotrebiteľa bez výhrad uspokojiť veriteľa - nadobúdateľa indosovanej zmenky a až následne ho žalovať o náhradu škody, s povinnosťou v takomto konaní dokazovať, že nadobúdateľ zmenky konal vedome na škodu dlžníka, by v konečnom dôsledku viedlo k prenosu povinnosti na spotrebiteľa spôsobom, ktorý je podľa právnej úpravy ochrany spotrebiteľa neprijateľný. Napriek tomu, že žalovaný v konaní výslovne nenamietal neplatnosť zmenky, súd prvej inštancie obligatórne skúmal jej platnosť, aj s poukazom na princíp, právo patrí bdelym (vigilantibus iura scripta sunt), kedy v spotrebiteľských veciach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. Na podporu svojej argumentácie súd prvej inštancie označil rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6MCdo 9/2012, 6Cdo 1/2012 a 5Cdo 61/2012. Nebolo sporné, že predmetná vystavená zmenka bola zabezpečovacou zmenkou, ktorou veriteľ zabezpečil svoj nárok z predmetnej zmluvy o úvere. Na základe prieskumu neprijateľných zmluvných podmienok úverovej zmluvy súd prvej inštancie dospel k záveru, že zmluva je koncipovaná tak, že v nej hrubým spôsobom bola narušená rovnováha medzi právami a povinnosťami zmluvných strán (najmä v ustanoveniach o zabezpečovacích prostriedkoch ako zmluvná pokuta, blankozmenka, uznanie dlhu, dohoda o zrážkach zo mzdy a pod.. Je koncipovaná vrátane všeobecných podmienok, výlučne na prospech veriteľa. Rovnosť a vyváženosť práv a povinností nie je zmluvou zabezpečená. Obsahuje samé povinnosti dlžníka a sankcie za

porušenie povinností (napr. zmluvná pokuta 312,02 eur bez ohľadu na výšku poskytnutého úveru). Vzhľadom na nerovnosť podmienok účastníkov zmluvy vyjadrenú v takmer všetkých jej ustanoveniach, zmluva sa prieči dobrým mravom a je v rozpore i so zásadami poctivého obchodného styku. To spôsobuje jej absolútnu neplatnosť a preto veriteľovi nemohlo vzniknúť právo na vyplnenie blankozmenky podľa čl. 17 Všeobecných podmienok. Nie je tak možné na základe vyplnenej zmenky úspešne sa domáhať akýchkoľvek práv. Uvedený záver vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo 161/2007. Hoci úver bol v danom prípade poskytnutý žalovanému na výkon zamestnania, ide o špekulatívny postup v snahe vyhnúť sa právnenému režimu spotrebiteľských zmlúv. Účel úveru je len všeobecný údaj, ktorý neposkytuje odpoveď na to, aký má súvis uzavretie zmluvy so zamestnaním tejto osoby. Novelizované znenie § 79 O. s. p. ustanovuje, že ak nie je dokázaný opak, platí, že nárok zo zmenky alebo šeku proti žalovanému, ktorý je fyzickou osobou, vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou. Dohoda o vyplnení zmenky je v rozpore so zákonom, keďže nebola so žalovaným individuálne dojednaná a je súčasťou vopred veriteľom pripravených všeobecných podmienok, do obsahu ktorých žalovaný pred podpisom zmluvy nemá možnosť zasiahnuť. Dohoda je obsiahnutá v obchodných podmienkach, ktoré majú slúžiť na to, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru. Obchodné podmienky nesmú slúžiť na to, aby do nich v neprehľadnej, zložitej formulovanej a malými písmenami písanej forme dodávateľ ukryl dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa najskôr uniknú. Pokiaľ takto dodávateľ koná, nepočína si v právnom vzťahu poctivo a takémuto konaniu nemožno priznať právnu ochranu. Bežný spotrebiteľ nemá predstavu o fungovaní a právnych dôsledkoch zmenkových záväzkov, nie je preto schopný posúdiť právne dôsledky uzavretej dohody o vyplnení blankozmenky. Neinformovaný spotrebiteľ nevie posúdiť riziko, ktoré pre neho znamená podpísanie zmenky. Dohoda o vyplnení zmenky je preto neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 1 O. z. a z toho dôvodu je absolútne neplatnou (§ 53 ods. 5 O. z.). Dohoda o vyplňovanom práve zmenky spôsobuje tak hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech dlžníka spotrebiteľa, pre nezohľadnenie jeho práv, a umožňuje vymáhať plnenia, ktoré sú v rozpore so zákonom. Veriteľ si na zmenke mohol vyplniť ľubovoľnú sumu, teda aj takú, ktorá by predstavovala neprijateľné poplatky alebo zmluvné pokuty. Ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. k/ a o/ O. z., pretože umožňuje požadovať od spotrebiteľa neprímerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením záväzku (výška úveru predstavovala 331,94 eur a zmluvná pokuta 312,02 eur) a oprávňuje výlučne dodávateľa dopĺňujúceho zmenkovú sumu rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou. Samotná zmenka bola vystavená na základe neplatnej dohody o vyplnení zmenky a umožňuje tak vymáhať aj zmenkový úrok vo výške 91,25% ročne (0,25% denne). Takýto zmenkový úrok je v rozpore so zásadou dobrých mravov, čo spôsobuje ich neplatnosť (§ 39 O. z.). Na základe takejto zmenky nie je možné sa úspešne domáhať akýchkoľvek práv, a ak toto právo nevzniklo už právnej predchodkyňou žalobkyne (POHOTOVOSTĚ, s.r.o.), nemohlo ani indosovaním prejsť na žalobkyňu. Pôvodný veriteľ po zistení, že práva zo zmenky nemôže s úspechom uplatniť podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, indosoval túto zmenku na žalobkyňu, obchodnú spoločnosť so sídlom v Českej republike, ktorá si uplatňuje obdobné plnenia, v snahe postupovať podľa predpisov komunitárneho práva. Veriteľ tak postupoval na škodu dlžníka v snahe docieľiť následky spojené s indosovaním zmenky a to vylúčiť voči majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vzťahoch k vystaviteľovi alebo predošlým majiteľom. Dobromyseľnosť žalobkyne ako indosátora je vylúčená, keďže každá zmenka obsahuje číslo príslušnej úverovej zmluvy. Pri nadobúdaní početného množstva zmienok, obsahujúcich rôzne čísla zmlúv, možno vychádzať z predpokladu, že indosatár vedel, že určité kauzálne vzťahy existujú, ale spoliehal sa na to, že nebudú mať na jeho zmenkové práva vplyv. Žalobkyňa zrejme očakávala, že jej nároky budú bez ďalšieho uznané, avšak priamy odkaz na úverové zmluvy na zmenkách, predmet obchodnej činnosti remitenta a prepojenie cez rovnakého právneho zástupcu, znamenalo pre žalobkyňu, že mohla a mala vedieť, že tieto nároky boli v skoršom období odmietnuté pre rozpor s pravidlami verejného poriadku a že sa jedná o zmenkových dlžníkov ako spotrebiteľov. Za nekalú obchodnú prax sa považuje aj konanie dodávateľa vrátane zmenkového nástupcu, ktorý vyžaduje od spotrebiteľa, aby vykonal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky. Pôvodný veriteľ si nárokoval zmenkový úrok vo výške 0,25% denne, v úverových zmluvách si v rámci všeobecných podmienok zakotvil neprijateľné zmluvné pokuty a vysoké poplatky za úver a na dosiahnutie týchto plnení si dojednal rozhodcovský proces a dohody o vyplnení zmenky, ktoré v konečnom dôsledku vypíňa veriteľ. Keďže zmenka má v zásade abstraktný charakter, veriteľ sa týmto snažil vyhnúť riadnej justičnej kontrole. Takéto konanie bolo potrebné označiť za nečestné, majúce za cieľ získanie neoprávneného obohatenia na úkor iného, odporujúce základným hodnotovým pravidlám spoločnosti a preto takéto konanie nemôže požívať právnu ochranu (§ 3 ods. 1 O. z.). Žalobkyňa zásadne odmietala posúdenie právnej veci podľa kauzy právneho vzťahu, z ktorého zabezpečenie zmenkou

vzniklo, odmietajúc súvislosť s úverovou zmluvou. Ak by za takýchto okolností súd prvej inštancie priznal plnenie zo zmluvy, konal by o nenavrhnutom predmete konania neprípustne nad návrh. Žaloba preto z vyššie uvedených dôvodov bola zamietnutá. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd prvej inštancie odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznal, pretože si túto náhradu neuplatnil.

2. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa, navrhujúc jeho zmenu vyhovením jej návrhu v celom rozsahu. Odvolanie odôvodnila tým, že v konaní došlo k vadám, ktorými jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, ako i nesprávnym právnym posúdením veci. Podľa názoru žalobkyne má konanie aj inú vadu, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie listinami úverovou zmluvou, exekučným spisom, ako i ďalšími dôkazmi, ktoré strany konania nenavrhli. Dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednávacou zásadou, čo znamená, že súd vychádza len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonáva len dôkazy účastníkmi navrhnuté. Žalobkyňa predložila v konaní platnú zmenu, spĺňajúcu formálne a materiálne náležitosti zákona zmenkového a šekového. Nenavrhnuté dôkazy je možné vykonať iba výnimočne. Súd prvej inštancie mohol a mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len na základe predloženej zmenky, ktorá je listinným cenným papierom, ktorý inkorporuje v listine ako takej samo právo žalobkyne. Žalovaný mohol vzniesť námietky voči zmenke, ak tak neurobil, musia byť námietky odmietnuté, s poukazom na koncentračnú zásadu. Údaje o tom, že žalovaný so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. uzatvoril zmluvu o úvere, pričom zmenka je zabezpečovacou zmenkou, súd prvej inštancie vyabstrahoval z dokazovania, ktoré sám navrhol. Takéto skutočnosti nemožno považovať za nesporné. Súd prvej inštancie tak dospel k meritórnemu rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov. Na podporu svojej argumentácie žalobkyňa poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoZm 18/2013. Súd prvej inštancie predovšetkým neposudzoval vec podľa ustanovenia § 17 zákona zmenkového a šekového. Boli porušené ustanovenia § 5 ods. 1 O. s. p., prihladaním na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnúť. Zákon č. 258/2001 Z. z. pripúšťal, aby na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka. V rozsudku Súdneho dvora Európskej únie sp. zn. C-419/2011 nevyplýva záver, ktorý si osvojil súd prvej inštancie. Prejudiciálnou otázkou sa mala vyriešiť existencia právomoci súdu konať, ako i výkladu odlišných predpisov komunitárneho práva. Bol daný rozdiel aj v osobách, ktoré zmenky uplatňujú. K dohodnutému zmenkovému úroku vo výške 0,25% denne je potrebné uviesť, že zmenku vystavil žalovaný, ktorú dobrovoľne podpísal. Žalobkyňa poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obo 3/2008. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že dohodnutý zmenkový úrok vo výške 0,25% denne je v rozpore s dobrými mravmi. Zmenku však vystavil žalovaný, ktorú dobrovoľne podpísal. Preto súhlasil i so sadzbou zmenkového úroku. Zmenkový záväzok je celkom samostatný a oddelený od prípadného záväzku, ktorý bol dôvodom jeho vzniku (rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo 1839/2000). Nespornosť záväzku žalovaného za zmenku zaplatiť sa nepochybne vzťahuje na celý záväzok obsiahnutý na zmenke. Žalovaný poukázal na rozhodnutia Okresného súdu Lučenec sp. zn. 13C/88/2013, Okresného súdu Revúca sp. zn. 13C/8153/2013, Okresného súdu Martin sp. zn. 8C/198/2013, ako i rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5Co/16/2010. Hoci sa posledne označený rozsudok vzťahuje na inštitút zmluvnej pokuty, ide o majetkovú sankciu, ktorá má zabezpečiť, aby zmluvná strana zaplatila riadne a včas. V zmenke napísaný zmenkový úrok má rovnakú funkciu ako zmluvná pokuta. Jej funkcia spočíva v hrozbe majetkovou sankciou dlžníkovi v prípade, keď záväzok nespĺní riadne a včas. Zmluvná pokuta 0,25% z istiny za každý deň omeškania vo výške 533 eur predstavuje 1,33 eur denne, čo nie je neprimerané účelu, ktorý bol dohodou o zmluvnej pokute účastníkmi konania sledovaný. Vo vzťahu k abstraktnosti zmenkového záväzku zo zmenky, ktorý je bezpodmienečný a prísne jednostranný, sa nesmie kauzálny podklad dotknúť predmetných vlastností. Existujú rôzne dôvody neplatnosti právneho úkonu, ktoré skúma súd z úradnej povinnosti (§ 37 ods. 1, § 39, ako i § 53 O. z.). Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom stanovisku 93/2015 vychádza z viacerých nepravdivých premís. Jednou z nich je aj to, že vytvára predstavu, že v prípade ak by bola splnená podmienka exceptio doli voči zmenke už indosovanej, t. j. že by zmenkový dlžník chcel tvrdiť a preukazovať, indosatár pri nadobudnutí zmenky konal zlomyseľne na jeho škodu, že by musel dlžník podať žalobu o náhradu škody až po uspokojení indosatára a až v takom konaní dokazovať, že nadobúdateľ zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Žalobkyňa poukázala aj na rozhodnutia v rámci súdneho systému Rakúskej republiky (3Ob 543/81). Ústavný súd Českej republiky (sp. zn. Pl. ÚS 16/12) rozširuje veľmi krátku procesnú lehotu troch dní na uplatnenie námietok ústavnokonformným výkladom. Umožňuje dlžníkovi vnášať kauzálnu námietku aj voči indosatárovi údajným ústavnokonformným výkladom, bez splnenia

podmienky preukázania zlomyseľnosti pri nadobúdaní zmenky na základe aplikácie princípu zákazu zneužívania práva (sp. zn. IV. ÚS 457/10). Nemecký rozsudok nestanovuje v prípade zmenky založenej spotrebiteľským vzťahom prelomenie ochrany vhodnosti prevodu (rubopisu) (BGH, 25.2.1965 - II. VzR 191/62). K prelomeniu ochrany prevodu zmenky rubopisom pred osobnými námietkami dlžníka z predchádzajúceho vzťahu s predchádzajúcim majiteľom došlo až legislatívnou zmenou k 23.12.2015. Prieskum nároku zo zmenky v intenciách možnej absolútnej neplatnosti kauzálneho úkonu je zmysluplný robiť ex offio iba v prípade, ak nedošlo k indosovaniu zmenky, keď dlžník môže uplatniť voči majiteľovi zmenky svoje námietky z kauzálneho vzťahu bez prekážok. Žalovaný poukázal na znenie rakúskeho spolkového zákona o ochrane spotrebiteľa. Neexistuje judikát českého, nemeckého alebo rakúskeho súdu, ktorý by umožňoval chrániť zmenkového dlžníka pred dobromyseľným indosátorom tak, že by chránil zmenkového dlžníka bez jeho námietky vo vzťahu k okolnostiam, ktoré mohol namietať voči predchádzajúcemu majiteľovi zmenky. Zmenka, ktorá je predmetom konania spĺňa všetky zákonom stanovené náležitosti a preto nemôže byť neplatnou. Zmenkové konanie je založené výlučne na námietkach ako spôsobe obrany dlžníka. Žalovaný poukázal i na ďalšie rozhodnutia Európskych súdov. Ak sa zistí, že znenie dohody o vyplňovacom práve vo všeobecných obchodných podmienkach nemá znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky, pretože nebude spôsobovať značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach oproti zákonnej úprave a bude sa týkať ceny hlavného predmetu plnenia, ktorá bola individuálne dojednaná, pričom sa v ňom nebude spomínať zmenkový úrok, ani taký, ktorý je v neprimeranej výške ako sankcia za nespĺnenie zmluvnej povinnosti, potom dohoda o vyplňovacom práve nemala byť ako porušená, keďže dlžník podpísal blankozmenu s údajom, ktorý sa v dohode o vyplňovacom práve nespomenul, čo však, keďže išlo o prejav dlžníka, nie pôvodného veriteľa, znamená, že dohoda o vyplňovacom práve nemôže byť ani neplatná, nielen porušená. V prípade nadobúdateľa zmenky je tento chránený a nemožno mu rozpor s dohodou o vyplňovacom práve namietať, okrem prípadu zlomyseľnosti alebo hrubej neobstaranosti. Žalobkyňa poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10Co/89/2013. Dokazovanie na preukázanie dôvodnosti kauzálnych námietok je možné vykonať len za predpokladu, že žalovaný v lehote do 30 dní po doručení tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky, ako aj tlačiva na odpoveď, sa vyjadril k podanému návrhu. Pokiaľ však odpoveď žalovaného k podanému návrhu nie je doručená súdu v lehote 30 dní po doručení tlačiva návrhu žalovanému, musí súd vydať rozsudok o pohľadávke alebo protipohľadávke, teda rozhodnúť vo veci samej. Uvedené závery žalobkyne potvrdzuje aj rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoZm 10/2013. Žalobkyňa vyslovila nesúhlas s právnym názorom, že sa mu javil návrh na začatie konania ako zjavne neopodstatnený, pretože neopodstatnenosť návrhu rovnako ako jeho neprípustnosť je možné posudzovať výlučne z procesného hľadiska, nie z hmotnoprávneho. Súdom vykonané dokazovanie nebolo vykonané na tvrdenia žalobkyne, ktorá jasne, úplne a zrozumiteľne v tlačive A uplatnila svoje právo zo zmenky. Zákon dáva dlžníkom z takejto zmenky možnosť podať námietky proti majiteľovi, avšak neupravuje, že by takáto listina nebola platnou zmenkou. Na strane dlžníkov je daná dôkazná povinnosť, aby preukázali, že šlo pôvodne o blankozmenku, ktorá mala byť vyplnená inak a teda preukázať obsah vyplňovacieho práva, ako i to, že blankozmenka bola vyplnená v rozpore s vyplňovacím vyhlásením, k čomu v prejednávanej veci nedošlo. Dlžník nepreukázal, že nový majiteľ zmenky konal pri jej nadobúdaní vedome na jeho škodu a keď nepodal žiadne námietky, nie je možné výklad súdu prvej inštancie akceptovať. Ustanovenie § 17 zákona zmenkového a šekového vyjadruje zásadu abstraktnosti zmenkových záväzkov, čo znamená, že v prípade zmenky ide o záväzky celkom oddelené od všeobecných záväzkových vzťahov, ktoré viedli k jej vzniku, čo platí aj pre zmenky zabezpečovacie. Záväzky zo zmenky, aj keď vznikli z konkrétnych zmluvných záväzkov, sú záväzkami samostatnými. Súd prvej inštancie bol preto oprávnený skúmať len to, či zmenka obsahuje všetky náležitosti, ktoré sa musia pre jej platnosť zo zákona povinne uviesť (nie však podmienky jej vystavenia ani jej neprípustnosť).

3. Žalovaný sa k odvolaniu nevyjadril.

4. Odvolací súd podľa § 34 CSP (Civilný sporový poriadok zákon č. 160/2015 Z. z.) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 2 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

5. Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

6. Nariadenie, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, má za cieľ zjednodušiť a zrýchliť konanie v cezhraničných sporoch, ako aj náklady s tým spojené (bod 8). Ide o alternatívny nástroj sledujúci zjednodušenie prístupu k spravodlivosti, ako i zníženie nákladov, preferujúc tak zásadu písomnosti európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Nariadenie, ako prameň komunitárneho práva, nemožno však zneužívať na obchádzanie celého komplexu európskych právnych noriem, vrátane vnútroštátnych právnych noriem, zameraných na ochranu spotrebiteľa. Národný súd musí mať možnosť skúmať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách a musí ich skúmať ex offio (rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie C-240-244/98, Océano Grupo Editorial, C-243/08, Pannon GSM). To platí aj v právnych veciach podľa Nariadenia, v ktorých je žalovaný spotrebiteľ. Súdna kontrola dopadá aj na zmenkových dlžníkov ako spotrebiteľov, ktorí z nej nemôžu byť vylúčení v dôsledku zmeny zmluvného vzťahu na vzťah zo zmenky, ktorý nie je zásadne kauzálny a oprávňuje veriteľa rozhodnúť, že ním požadované plnenie je v celom rozsahu oprávnené.

7. Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporov rozlišuje dve procesné štádiá, a to začatie konania (čl. 4) a priebeh konania (čl. 5), ktorým má zodpovedať normovaný postup súdu (tribunálu). V prvom štádiu konania, ak pohľadávka patrí do rozsahu pôsobnosti Nariadenia a súd sa domnieva, že informácie, ktoré poskytla žalobkyňa, nie sú dostatočné (jasné alebo primerané), pokiaľ sa pohľadávka nezdá byť zjavne neopodstatnená alebo návrh neprípustný, poskytne žalobkyni možnosť tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky doplniť (o požadované informácie a dokumenty) v určenej lehote (aplikujúc vzorové tlačivo B). Súčasne Nariadenie upravuje procesný postup súdu v prípade, ak žalobkyňa tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky nedoplní v rámci určenej lehoty, a to tak, že súd návrh zamietne.

8. Ak zmenka vznikla na zabezpečenie splnenia dlhu zo spotrebiteľskej zmluvy, ide o spotrebiteľskú zmenku, v rámci ktorej existujú odlišnosti oproti zmenke z iného právneho vzťahu. Jednou z odlišností spotrebiteľskej zmenky je zohľadnenie kauzy právneho vzťahu, z ktorého zmenka vznikla. Ďalšou odlišnosťou spotrebiteľskej zmluvy je ex offio súdna kontrola neprijateľnosti podmienok zmluvy, z ktorej zmenka vznikla a zmluvných podmienok jej vyplnenia, čo platí aj vo veciach podľa Nariadenia, v ktorých je spotrebiteľ žalovanou stranou (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/61/2015).

9. Už Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací, v konaní sp. zn. 6Co/61/2015 konštatoval, že pôvodný veriteľ POHOTOVOSTĚ, s.r.o. v početných prípadoch urobil predmetom súdnych konaní plnenia z neprijateľných zmluvných podmienok. Pôvodne uplatnil práva z úverových zmlúv na rozhodcovskom súde, ktorý jeho návrhom vyhovel, ale exekučný súd exekúciu nepovolil, z dôvodu neprijateľných zmluvných podmienok. Následne indosoval zmenku (podpísanú pri dojednávaní úveru) na žalobkyňu, ktorá pri tisícoch postúpení si musela byť dobre vedomá, že ide o zmenkových dlžníkov ako spotrebiteľov, na ktorých dopadá osobitná ochrana (§ 52 a nasl. O. z.) a ktorých postavenie nie je možné nijako zhoršovať oproti postaveniu, ktoré garantuje O. z. (§ 54 ods. 1). Žalobkyňou predložené zmenky majú priamy odkaz na úverové zmluvy (v hornom rohu obsahujú číslo, ktoré je číslom príslušnej úverovej zmluvy) a osobné prepojenie prostredníctvom rovnakého právneho zástupcu (Fridrich Paľko, s.r.o. zastupovala žalobkyňu a POHOTOVOSTĚ, s.r.o.). Žalobkyni preto postačovalo vynaložiť minimálne úsilie, aby zistila spotrebiteľskú povahu úverovej zmluvy a jej zabezpečenie zmenkou, ako aj na to, aby zmluvu predložila.

10. Odvolací súd poukazuje na publikované stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 8/2015 Zbierky Stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, podľa ktorého ak žalobca ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý použil, že pokiaľ z akýchkoľvek okolností v prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou, či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offio povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ.

11. Za nekalú obchodnú prax sa považuje aj konanie dodávateľa vrátane zmenkového nástupcu, ktorý vyžaduje od spotrebiteľa, aby vykonal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky.

12. Žalobkyňa predložila spolu s návrhom na uplatnenie pohľadávky zmenku, z ktorej vyplýva použitie zmenky ako inštitútu sledujúceho zabezpečenie splnenia záväzku žalovaného ako dlžníka zo spotrebiteľskej zmluvy.

13. Zamietnutím návrhu žalobkyne v prejednávanej veci bola preto odmietnutá akceptácia jej formalistického prístupu, odvodzujúceho nárok výlučne z povahy inštitútu uvedeného v návrhu (zmenky), pretože takýmto postupom by došlo k neprípustnému odčleneniu zmenkového abstraktného vzťahu od spotrebiteľského vzťahu.

14. Zmluva o pristúpení Slovenskej republiky k Európskej únii má charakter medzinárodnej zmluvy a má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. V rámci takto vymedzeného legislatívneho priestoru sú vnútroštátne sudy povinné aplikovať pramene komunitárneho práva, vrátane výkladových princípov, ako aj judikatúru Súdneho dvora Európskej únie. Ak inak použiteľná norma pripúšťa výklad pre spotrebiteľa menej priaznivý, eurokonformným výkladom môže byť len výklad pre spotrebiteľa výhodnejší, sledujúc tak zabezpečenie vysokej úrovne ochrany spotrebiteľov a podpory ich záujmov (podľa čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli pre spotrebiteľa záväzné, ktorý sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k prístupu na podmienky pripravené vopred predajcom, bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah).

15. Nerovný stav medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom môže byť potom kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším, vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy (rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie C-240-244/98, Océano Grupo Editorial, C-168/05, Mostaza Claro).

16. Ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov ukladá orgánu rozhodujúcemu o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy (teda i súdu) prihliadať aj bez návrhu a námietok spotrebiteľa na zákonné prekážky alebo zákonné dôvody, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie voči spotrebiteľovi. Preto skutočnosť, či spotrebiteľ v procesnej pozícii žalovaného namieta alebo nenamieta zmenkoprávny vzťah je bez právneho významu.

17. V súvislosti s ex offo súdnou kontrolou zmluvných podmienok je potrebné poukázať aj na Uznesenie Súdneho dvora Európskej únie C-76/10, POHOTOVOSTĚ, s.r.o. proti Iveta Korčkovská, obsahujúce jednoznačnú požiadavku na ochranu spotrebiteľa pred nečestnými klauzulami, a to vždy a za každých okolností. Súdny dvor Európskej únie judikoval, že vnútroštátny súd má aj bez návrhu posudzovať nekalú povahu zmluvnej podmienky (C-40/08, Asturcom Telecomunicaciones). Táto možnosť priznaná súdu sa považuje za nevyhnutnú na zabezpečenie účinnej ochrany spotrebiteľa, najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo, že tento spotrebiteľ o svojich právach nevie alebo má ťažkosti s ich uplatnením (C-168/05 Mostaza Claro, C-473/00 Cofidis).

18. V kontexte vyššie uvedeného bolo povinnosťou súdu postupovať aj v konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu v súlade s komunitárnym právom, keďže proces podľa Nariadenia nie je vylúčený z pôsobnosti judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, ani z obligatórnej súdnej kontroly neprijateľných zmluvných podmienok. Abstraktný charakter zmenky v súdnom konaní je právne nezávislý len dovtedy, pokiaľ nie je spojený s konkrétnym kauzálnym vzťahom (rozhodnutie NS SR sp. zn. 1MOBdoV 9/2007). Kauzálny vzťah sa potom premieta aj do charakteru zmenky. Primárne tak bolo nevyhnutné doplniť zo strany žalobkyne požadované tvrdenia a dokumenty, aby bolo možné posudzovať prijateľnosť plnenia zo zmenky ako zabezpečovacieho inštitútu, čo žalobkyňa jednoznačne odmietala, neprípustne sledujúc vytvorenie prekážky pre vykonanie ex offo súdnej kontroly zmluvných podmienok, aplikáciou ustanovení Nariadenia.

19. Základným účelom konania pred súdom je poskytnutie spravodlivej ochrany. Súd musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti, nielen súborom právnych predpisov, ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez ohľadu na zmysel a účel toho-ktorého záujmu chráneného príslušnou normou (porov. rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 222/07).

20. Odčlenenie zmenkového abstraktného vzťahu od spotrebiteľského vzťahu nebolo možné aj z dôvodu, že použitie zmenky v spotrebiteľských zmluvách bolo vnútroštátnym právom regulované a obmedzené (§ 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona SNR č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov), dokonca zmenku v spotrebiteľských úveroch právna úprava zakázala (§ 17 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách v znení do 30. apríla 2014 a § 5a ods. 1 písm. b/ zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov). V prípade nemožnosti aplikácie ustanovení právnych noriem na ochranu spotrebiteľa, by spotrebiteľovi bolo odopreté právo na súdnu ochranu.

21. Hoci komunitárne právo nezakazuje používanie zmienek v spotrebiteľských zmluvách, ich používanie je podmienené zabezpečením vhodnej ochrany spotrebiteľa, pod ktorou je potrebné chápať celkový rámec ochrany spotrebiteľa, zahŕňajúceho aj povinnosť vnútroštátnych súdov ex offio skúmať nekalosť zmluvných podmienok.

22. Nebolo preto možné prijať odvolací argument žalobkyne, že v danej veci súd prvej inštancie mohol a mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len na základe predloženej zmenky, keďže úlohou súdu je ex offio (z úradnej povinnosti) skúmať možnú existenciu neprijateľných zmluvných podmienok, zakomponovaných do zmluvy uzavretej so žalovaným, ako pôvodného kauzálneho vzťahu. Odmietnutie (žalobkyňou) skúmania kauzy pôvodného právneho vzťahu, ku ktorému predstavuje predmetná zmenka zabezpečenie, bránila súdu pokračovať podľa čl. 5 Nariadenia (bez skúmania možného postavenia žalovaného ako spotrebiteľa v danej veci a posudzovania prijateľnosti zmluvných podmienok spotrebiteľskej zmluvy).

23. K argumentácii žalobkyne týkajúcej sa nesprávneho procesného postupu súdu prvej inštancie pri vykonávaní dokazovania (aplikácia ustanovenia § 120 ods. 1 O. s. p., účinnom do 30. júna 2016), je potrebné uviesť, že vykonanie aj iných než účastníkmi navrhnutých dôkazov je legitímne v konaniach s ochranou slabšej strany (vrátane spotrebiteľských sporov). Snaha žalobkyne neuvádzať tvrdenia a predkladať listiny (v konaní preferujúcom písomnú formu), na účely možnej obligatórnej súdnej kontroly v spotrebiteľských veciach, bránila súdu pokračovať v konaní (podľa Nariadenia). Odmietnutie dostatočných tvrdení kauzy úveru, týkajúcich sa zabezpečovacej zmenky, obmedzilo predmet sporu a preto v zmysle zásady rovnosti strán v konaní, nebolo prípustné nad návrh a proti vôli žalobkyne skúmať jej možné peňažné nároky v konaní (bez obligatórneho prieskumu zmluvných podmienok). Žaloba bola preto dôvodne zamietnutá.

24. V preskúmvanej veci súd prvej inštancie dospel k správne názoru, podľa ktorého je potrebné považovať dohodu o vyplňovacom práve zmenky na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka (obsiahnutú v bode 17 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, tvoriacich súčasť zmluvy o úvere), ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá nebola individuálne dojednaná a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa z dôvodu, že umožňuje vymáhať plnenia uplatňované v rozpore so zákonom, bez zohľadnenia práv spotrebiteľa, pričom neprijateľné zmluvné podmienky sú zo zákona považované za neplatné (§ 53 ods. 3 O. z.). Neplatnosť dohody o vyplňovacom práve zmenky zneplatňuje aj samotnú zmenku.

25. Pre spotrebiteľské zmluvy platí zákaz neprijateľných zmluvných podmienok. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je faktické nerovné postavenie vo vzťahu k profesionálnemu dodávateľovi a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a dostupnosť právnych služieb, ako i možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednanie pripravený a pri uzatváraní zmluvy je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa. Spoločným znakom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv je snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť a to formou obmedzenia autonómie vôle. Tá predstavuje elementárnu podmienku fungovania materiálneho právneho štátu, nie je však úplne absolútna a v rámci spotrebiteľských vzťahov je limitovaná princípom ochrany slabšej strany, teda spotrebiteľa, ktorý koná s dôverou v druhou stranou jej prezentovaný skutkový stav (porov. rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/127/2015).

26. Prioritne bolo potrebné vychádzať zo základnej požiadavky, že každá spotrebiteľská zmluva má vyjadrovať rešpekt k dodržiavaniu všeobecných zásad spotrebiteľského práva, a to náležitou obsahovou aj formálnou úpravou zmluvných podmienok, ktoré jednotlivo i vo svojom súhrne nenarušujú zmluvnú rovnováhu strán v neprospech spotrebiteľa. Práve jednoznačnosť a určitosť zmluvných podmienok má zásadne vyvážiť silnejšie postavenie dodávateľa pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy.

27. Zmluvné podmienky, ktoré majú zásadný dopad na práva a povinnosti spotrebiteľa (žalovaného) nemôžu byť skryté v rozsiahlom, neprehľadnom, zložito formulovanom, ako i malým písmom písanej forme textu, ako tomu bolo v danom prípade všeobecných podmienok poskytnutia úveru (obsahujúcu v bode 17 dohodu o vyplnení zmenky). Pokiaľ tak veriteľ, ktorý pripravuje zmluvu vo formulárovej podobe, učinil, spreneveril sa princípu dôvery a takémuto jeho konaniu nie je možné priznať právnu ochranu, pre značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán.

28. Dôvera spotrebiteľa v poctivé konanie dodávateľa predpokladá, aby v prípade jej narušenia súd nahradil zdanlivú (formálnu) rovnováhu faktickou. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k prístúpeniu na podmienky pripravené vopred dodávateľom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah, vrátane výberu zmluvného typu, rozsah a spôsob formulácie textu (rozsudky Súdneho dvora Európskej únie C-240/98 až C 244/98, Océano Grupo Editorial, C-168/05, Mostaza Claro).

29. Zmluvná sloboda spotrebiteľa pri určovaní, ktoré ustanovenia budú uvedené v zmluve a ktoré vo všeobecných podmienkach (prílohách) je iluzórna, keďže listiny vo formulárovej podobe pripravuje veriteľ. Argument, že spotrebiteľ je slobodný v tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, nie je namieste vzhľadom na to, že v jednotlivých odboroch podnikania postupujú spravidla zmluvní partneri spotrebiteľov obdobne a preto spotrebiteľ, ktorý by sa rozhodol nepristúpiť na vopred pripravené zmluvné podmienky, odsúdil by sám seba k životu mimo bežnú spoločnosť, bez využívania služieb. Nič také po spotrebiteľovi spravodlivo požadovať nemožno. Od jeho zmluvných partnerov však naopak požadovať možno, aby sa vo svojej činnosti správali voči spotrebiteľovi poctivo (uvedené už odznelo v rozsudku Okresného súdu Chebe sp. zn. 15C/410/2009).

30. Súd prvej inštancie preto správne posúdil neplatnosť zmluvného dojednania o zabezpečení peňažného záväzku (vyplývajúceho z predmetnej úverovej zmluvy) žalovaného ako dlžníka zmenkou. Princíp optimalizácie, v zmysle ústavnokonformnej interpretácie, znamenal v danom prípade vyrovnanie nerovného postavenia dlžníka (žalovaného ako spotrebiteľa) v dôsledku favorizácie práv veriteľa (zmluvné dojednanie vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru žalovaný nemal možnosť odmietnuť), rešpektujúc tak zásadu rovnosti subjektov súkromnoprávných vzťahov podľa § 2 ods. 2 O. z.. V prípade platnosti dohody o vyplnení zmenky zabezpečením predmetného peňažného záväzku žalovaného, by od žalovaného ako spotrebiteľa bolo vyžadované, aby vykonala plnenie aj z neprijateľnej zmluvnej podmienky (vzhľadom na vyplnenie zmenkovej sumy jednostranne, ktoré konanie je považované tiež za nekalú obchodnú praktiku). Žalobkyňa napriek výzve súdu prvej inštancie, odmietala skúmanie kauzy pôvodného právneho vzťahu, ku ktorému predstavuje predmetná zmenka zabezpečenie spoliehajúc sa, že práve na základe dohody o vyplňovacom práve zmenky budú bez ďalšieho uznané jej nároky (ktoré boli v skoršom období odmietnuté). S poukazom na uvedené žalobe nebolo možné vyhovieť z titulu plnenia zo zmenky, na zabezpečenie peňažného záväzku spotrebiteľa, ako ani na základe kauzálneho vzťahu.

31. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

32. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody, ktoré viedli k potvrdeniu napadnutého rozhodnutia, odvolací súd sa ďalšími námietkami uvádzanými žalobkyňou v odvolacom konaní nezaoberal, keďže neboli spôsobilé ovplyvniť jeho rozhodnutie (obmedzujúce sa na argumentáciu vo vzťahu k platnej zmenke, bez prihliadania na normy spotrebiteľského práva).

33. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie sa týkalo aj rozhodnutia o trovách konania, v ktorom úspešnému žalovanému vznikol nárok na náhradu trov konania, ktoré však nevyčísliť a tieto nevyplývali ani zo spisu, preto nepriznanie náhrady trov konania žalovanému bolo dôvodné.

34. Z dôvodu, že žalovaný bol úspešný aj v odvolacom konaní, podľa § 396 ods. 1 a § 262, § 255 ods. 1 CSP mu vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaný má preto nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

35. Rozsudok prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.